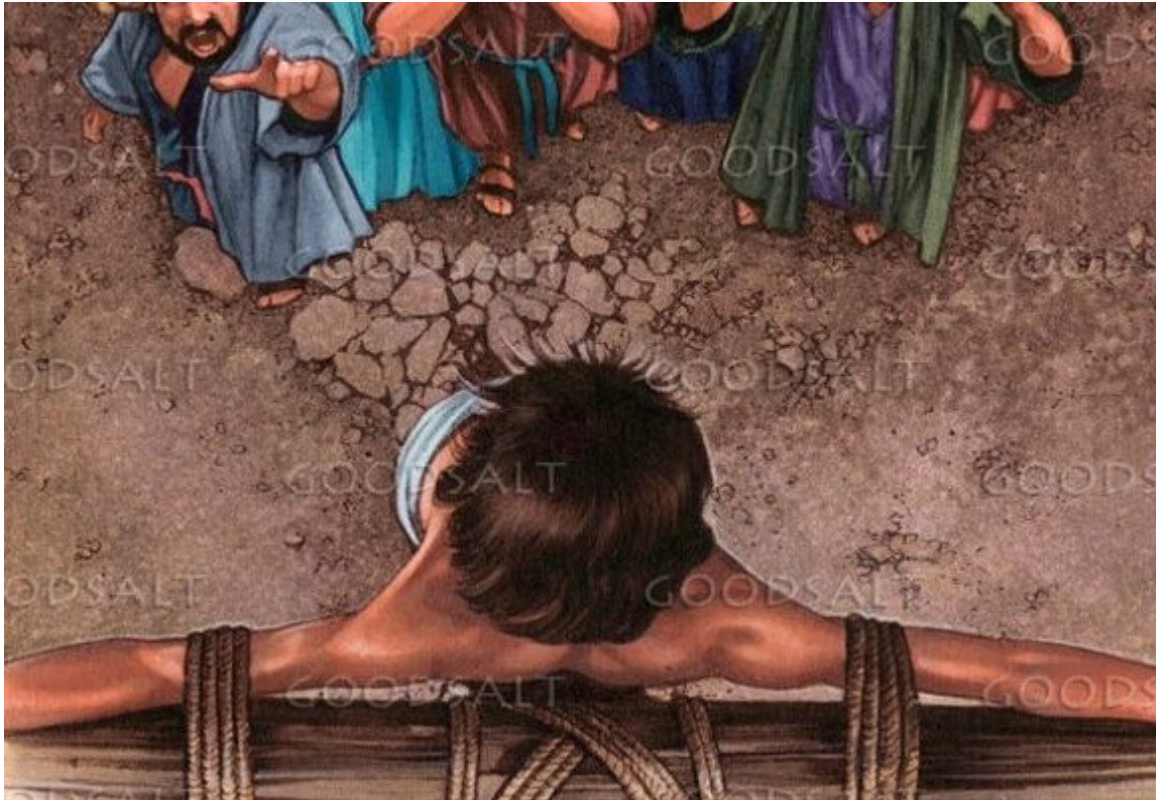

HRVATSKA, LJUBAV, NADA I MIR : (DRUGI DIO: ŠTO NAS SPUTAVA DA VOLIMO I GUBIMO MIR?)

23 veljače, 2026

By Tihomir Luković

Biblija nas uči da je **mir ključ ispravno usmjerenog života**, a praksa to potvrđuje. Ljubav ujedno znači i mudrost, jer put do ljubavi je težak, a za opstojnost ljubavi treba imati jako mnogo mudrosti, snage i ulaganja u ljubav. Ovome svakako treba dodati i znanje pa smo dobili cjelinu kvalitete koju treba iskoristiti u funkciji cilja, a **cilj Hrvatske je mir i početak puta prema uređenoj državi**. Ovo navodim kao uvodni dio onoga što slijedi, dakle kao uvod u analizu koja će u trećem dijelu završiti prijedlogom rješenja u svrhu realizacije cilja.

Pa krenimo.

Početak svake analize i projekta je verifikacija stanja, što znači da bez ikakvih pretenzija i predrasuda treba jasno prezentirati stanje od kojega treba početi analizu. To vam je kao ono, **ako postavimo loše temelje kuće izgradnja kvalitetne kuće je nemoguća**.

Dakle, kakvo je to stanje vezano za hrvatsko društvo koje danas živi u dubokom otklonu od ljubavi i mira pa navedimo:

1. Koji to narod živi u Hrvatskoj:

- građani koji su se 1991. s čak 83,56% izlaznosti na referendum, sa **94,17% izjasnili za izdvajanje iz Jugoslavije**, a samo 1,2% se izjasnilo za ostanak u Jugoslaviji.
- nakon 25 godina taj se odnos pod utjecajem medija i evidentirane korupcije kao i drugih činitelja vjerojatno donekle izmijenio, ali ne bitno.
- građani koji su od onih 1,2% poklonika Jugoslavije i onih pomalo razočaranih, kroz tzv. antifašizam (što je samo krinka) razvili neprihvatanje Hrvatske i pozivaju na formiranje neke druge države po njihovom konceptu.
- građani koji su direktno ili indirektno povezani sa Domovinskim ratom kroz koji su razvili domoljublje i pozitivni patriotizam.
- građani koji nisu povezani sa Domovinskim ratom, ali bez obzira na sve podržavaju Hrvatsku, domoljubi su, nadajući se boljitku u budućnosti.
- građani koji se zadovoljavaju sa „imam posao, ne živim loše, a drugo me se ne tiče“ pa su indiferentni prema svemu.

Ovakva građanska struktura Hrvatske je činjenica (uz možda još neke manje grupe), a što znači da je Hrvatska duboko građanski podijeljena, a u međuljudskim odnosima izrazito sukobljena. **U takvim relacijama među građanima Hrvatske nema mira, a ni ljubavi.**

2. Država, kao politička scena koja upravlja Hrvatskom:

- Nema makrostrateški sustav, što znači da **nema jasno postavljene makrostrateške ciljeve** koji su nacionalni i iznad svake stranačke politike. U takvim se uvjetima razvoj ne fokusira na nacionalno poduzetništvo već se očekuje da strani kapital, koji preuzima nacionalnu ekonomiju, pomogne nacionalnoj ekonomiji, ali samo kroz kratkoročni rezultat.
- Nedostatak makrostrateškog sustava znači **nedefiniranje jasnih temeljnih stupova hrvatske države**, što onemogućuje postavljanje razvojnih ciljeva i politika kako na makro nivou tako i na nivou pojedinih industrija.
- Sukladno prethodnom, sustav nadzora nije postavljen pa se sve odvija stihijski.
- Država **funkcionira samo temeljem zakona** pa su mnogi problemi neriješeni i produbljuju se umjesto da se riješe.
- Temeljem prethodnog, **pravna struka preuzela je na sebe i ekonomiju** što šteti donošenju ekonomskih odluka kao i razvoju ekonomske znanosti.
- Funkcioniranje države je **centralističko**, što znači da **regionalna vlast ne funkcioniira** zadovoljavajuće. Stoga je Hrvatska primjer „duboke države“.
- Politička scena je ideološki duboko podijeljena i sukobljena, a sastoji se od HDZ kao dugogodišnje stranke na vlasti i oporbe koja je posve nedefinirana u smislu one klasične podjele „lijevi i desni“. Stoga je **HDZ stabilna stranka na vlasti**, pa su sve njene unutarstranačke primjene ujedno i nacionalne.
- Mani dio stranaka, predvođen SDP i Možemo, zajedno sa dijelom medija (u stranom vlasništvu) **promovira Hrvatsku kao ustašku i fašističku državu, a građane etiketira kao ustaše i fašiste**. Na takve uvrede država ne odgovara.
- Zbog niza problema nije razvijen nadzorni, savjetodavni ni zaštitni sustav demokracije u Hrvatskoj pa se **demokracija pretvara u anarhiju**.
- Korupcija se nedovoljno sankcionira, ali **nepotizam i politikanstvo stvaraju bitne razlike među građanima**. Postavljanje sustava prevencije od korupcije nema, a sankcioniranje nije dovoljno.
- S obzirom da Hrvatska **nije provela lustraciju**, dio države, dakle dio nacionalne operative u rukama je ljudi iz sustava bivše Jugoslavije. Tu vrijedi ona stara „**stari problemi ne rješavaju se sa ljudima koji su te probleme proizveli**“ pa se problemi i nemir održavaju.

Recimo da su ovo temeljne karakteristike Hrvatske, njene političke scene i operativne vlasti, ali zasigurno ova bi se lista mogla znatno proširiti.

Da bi ušli u segment analize poznat kao prediktivna analiza, potrebno je izraditi SWOT analizu cijelog hrvatskog društva pa ajmo vidjeti što nam SWOT analiza pokazuje. Da pojasnim, SWOT analiza je ključni alat za strateško planiranje koji procjenjuje **snage** (*Strengths*), **slabosti** (*Weaknesses*), **prilike** (*Opportunities*) i **prijetnje** (*Threats*) poduzeća, projekta pa i države. Ona pomaže u donošenju odluka, usklađivanju ciljeva s okruženjem kao i analizi unutarnjih (snage/slabosti) te vanjskih čimbenika (prilike/prijetnje). Našu SWOT analizu Hrvatske postaviti ću kao zajednicu države i naroda.

- **Snage:**
- Hrvatska ima izuzetno važne resurse, vode, veoma dugu i razvedenu obalu, ugodnu klimu i velike mogućnosti razvoja. Bogatstvo resursa daje velike mogućnosti investicijama i razvoju, ali prije svega domaćim investitorima.
- Hrvatska je nova europska država sa formalnim opredjeljenjem prema tržišnoj ekonomiji, građanskom društvu i kršćanstvu. Tržišna ekonomija ima temelje u mentalnoj strukturi pa je treba razvijati u tom pravcu.
- Hrvatska je rođena 1991. u obrambenom ratu, Domovinskom ratu i nema potrebe preuzimati „repove“ iz prošlosti. To znači da kao nova država ima povoljne okolnosti za svoje oblikovanje po mjeri i želji naroda koji želi sretno i mirno živjeti u svojoj državi.
- Domoljublje je visoko izraženo pa treba podržavati i razvijati patriotizam temeljem 5 pravila ljubavi prema državi, a koja smo prethodno naveli. Narod koji se oglasio kroz Thompsonove koncerte dobra je podloga za oslušnuti govor hrvatskog naroda i postupati prema tome.
- Hrvatska i hrvatski narod kroz povijest nikad nije bio napadački niti je posezao za tuđim već se branio što ga čini visoko pozitivnim i snažnim na putu mira.
- **Slabosti:**
- Hrvatska kao bogata, a nedovoljno razvijena država sa nerazvijenim ciljevima i bez koncepta razvoja temeljenog na domaćem poduzetništvu, na udaru je stranog kapitala koji sve izražajnije preuzima hrvatsku nacionalnu ekonomiju.
- Hrvatska je u tranziciji gdje je na putu izlaska iz tranzicije onemogućavaju brojni činitelji koje ona ne rješava i svjesno zaobilazi gomilajući probleme.
- Hrvatska se nalazi u nepovoljnom okruženju, što na nju negativno utječe, posebno radi susjedstva sa Srbijom, kao i BiH koja je nesređena tzv. država, a važna je za Hrvatsku. Sa druge strane, Slovenija, kao stabilnija država od Hrvatske, premala je da može značajno pozitivno koristiti Hrvatskoj. Susjedstvo sa Mađarskom temelji se na prošlosti ne baš zadovoljavajuće suradnje, koja za Hrvatsku nije povoljna pa se i to susjedno ne može uzeti kao poticajno za Hrvatsku.
- Politički, a zatim i razvojno, Hrvatska se temelji na jednoj stranci, HDZ, unutar koje ne vlada potrebno jedinstvo pa se budućnost Hrvatske treba sagledavati kroz bolji razvoj stanja unutar HDZ. Činjenica da je HDZ u odnosu na sve druge stranke snažna i prejaka, to reforme i potrebne promjene treba sagledavati jedino kroz HDZ. Iako je to loše, to je i uvjetno dobro, jer cijela oporba, i kada bi bila jedinstvena pokazuje totalnu nesposobnost upravljanja državom, a posebno služenje narodu.
- Dio političke scene, u uvjetima ne postojanja nadzornih sustava i obrane od represije prema državi, dopustio je razvoj stranaka koje pokazuju izraženi negativan odnos prema Hrvatskoj kao nezavisnoj i suverenoj državi temeljenoj na Domovinskom ratu. Takve stranke preuzele su ulogu tzv. korektora Hrvatske putem represije na državu i domoljubno stanovništvo, koje nazivaju ustašama.
- Nereagirane hrvatske države i neaktiviranje nacionalne zaštite u smislu zabrane protuhrvatskih djelovanja koja se često odvijaju pod krinkom kulturnih manifestacija, nekakvih „krijesova“ kojima se veliča četništvo tzv. Krajine, i drugo, a sve se događa u Hrvatskoj.
- Hrvatski mediji u stranom vlasništvu podržavaju i šire loše mišljenje o Hrvatskoj, kako unutar Hrvatske, tako i izvan Hrvatske. U tome Hrvatska pokazuje slabost i ne reagira na djelovanje medija koji štete Hrvatskoj.

- Svi problemi rješavaju se samo sustavom zakona, dok su druge struke, posebno ekonomija zapostavljene. Djelovanje građanskih udruga i inicijative gotovo da i nema i nije sastavnica cjelokupnog društvenog modela i događanja.
- Sustav obrazovanja, posebno pravo i ekonomija, nedovoljno su razvijeni i još uvijek nisu na nivou tržišne ekonomije i građanskog društva koje smo formalno promovirali.
- **Prilike:**
- Interes stranog kapitala prema Hrvatskoj izuzetno je veliki, što treba iskoristiti jasnom nacionalno usmjerenom politikom na način da se strani kapital kanalizira u pravcu dijelova ekonomije potrebnih Hrvatskoj (a koje hrvatsko poduzetništvo ne može razviti). Također paziti da struktura stranog vlasništva ne pređe jasno definiranu granicu nakon koja su domaće poduzetništvo i nacionalne politike ugroženi.
- Koristeći strana iskustva i znanje, pristupiti izgradnji makrostrateškog modela i sustava Hrvatske. To znači, postaviti jasne ciljeve i izgraditi precizne strateške politike za sve industrije uvažavajući strateške interese Hrvatske.
- Umrežiti znanje koje Hrvatska ima u sustav nacionalne suradnje i djelovanja kao podrške odlukama vladajuće politike. S obzirom na nedostatak potrebnog znanja u Hrvatskoj, povezati se sa stranim izvorima znanja. Poduprijeti proces preuzimanja znanja i učenje od razvijenih država stvarajući bolje domaće kadrove u znanosti i praksi.
- Provesti lustraciju prema hrvatskim činiteljima i kriterijima pristupa toj problematici, kao i sukladno iskustvima svih drugih država EU, posebno Poljske.
- Učinkovito pristupiti problemu korupcije, ali ne samo kroz sankcije već u smislu preventive da se korupcija ne desi. Jasno detektirati probleme zbog kojih su mnogi napustili Hrvatsku i u najkraćem roku uspostaviti mir i red u državi, što će bitno utjecati na povratak iseljenih Hrvata, posebno mladih obrazovanih obitelji.
- Uspostaviti sustave nadzora i pomoći u rješavanju problema i sukoba koji nisu u domeni Sudova, a što je slučaj sadašnjeg stanja u Hrvatskoj. To znači postavljanje posebnih obrazaca građanskog nadzora i prijedloga kroz građanske institute koje su izvan politike i izvan svih drugih interesa osim nacionalnih interesa, mira i reda u državi.
- **Prijetnje:**
- Povijesne stalne pretenzije Srbije, kao i napadi na sve što je hrvatsko učestali su, što od Hrvatske zahtijeva veća ulaganja u obranu i naoružavanje.
- Zaštita EU nedovoljna je za sve države članice EU pa Hrvatska kao i druge države mora razvijati nacionalističku politiku (nacionalizam u pozitivnom smislu) kao i sve druge države članice EU, posebno kao razvijene države i ekonomije EU.
- Problem demografije, emigriranje Hrvata, uz useljavanje imigranata iz drugih kultura suprotnih europskoj, a uz to neobrazovani, nastavlja se pa Hrvatska samo slijedi procese na nivou EU, jer nema razvijenu svoju demografsku politiku. Zavisnost demografske politike Hrvatske o demografskoj politici EU predstavlja izraz nemoći i demografsku prijetnju Hrvatskoj.
- Nacionalna politika i ekonomija koja se temelji na djelovanju HDZ prekomjerno opterećuje vladajuću stranku HDZ koja u nacionalnom sustavu, koji se temelji na zakonima, ne može učinkovito riješiti sve probleme pa se problemi gomilaju. Stoga izgleda kao da je HDZ krivac za sve. To je slabost nerazvijenog nacionalnog sustava koji je prijetnja miru i razvoju.
- Ne rješavanje problema razdruživanja sa prošlošću, prvenstveno kroz lustraciju, izbjegavanje otklona od simbola komunizma i bivše Jugoslavije, održavanje stranaka, kao i organizacija koje javno i jasno djeluju protiv današnje Hrvatske temeljene na Domovinskom ratu, ovu Hrvatsku čini nestabilnom ranjivom i nemirnom. Takvo stanje jaka je prijetnja hrvatskoj budućnosti i miru u društvu.

I sada, kada smo SWOT analizom detektirali stanje države i društva u Hrvatskoj, razotkrili prilike i prijetnje, prikazali snage i slabosti, podstavlja se pitanje kako riješiti sve te probleme? Odakle početi? Kako odrediti što je dobro, a što loše? Kako zaštititi vrijednosti Hrvatske, ove Hrvatske rođene 1991. i ostvarene u Domovinskom ratu? Kako krenuti u procese koji u sebi nose mir, razvijaju ljubav, razotkrivaju istinu ma kakva god ona bila... I na kraju **što je potrebno imati i razvijati da bi se problemi riješili?**

S obzirom da neke države članice izlaze iz tranzicije ne možemo se više uspješno opravdavati tranzicijom i potrebnim vremenom za izlazak iz tranzicije nego treba priznati da Hrvatskom vlada visoki stupanj neznanja i nesposobnosti. **Koliko je znanje važno za državu?** Kao odgovor na ovo pitanje ispričati ću vam jednu priču koju sam nedavno čuo. Na univerzitetu u Pretoriji, u Africi, na ulasku ima jedna tabla na kojoj piše: **„Za uništenje bilo kojeg naroda nisu potrebne atomske bombe ni krstareće rakete, potrebno je samo smanjiti kvalitetu obrazovanja i dozvoliti prepisivanje na ispitima. Pacijenti umiru od takvih liječnika, zgrade se ruše od takvih inženjera, novac se gubi od ruku takvih ekonomista, pravda nestaje pored takvih advokata i sudija. Krah obrazovanja je krah jednog naroda“**. Mislim da ovome ne treba nikakav komentar.

Dakle, kako krenuti prema rješenju nagomilanih problema, sukoba, razjedinjenosti, gubitka mira u državi, biti će tema budućeg trećeg dijela ove analize, ali prije toga ispričati ću vam jednu istinitu priču. Ova priča predstavlja duboku psihološku istinu na koju u svemu što slijedi, vezano za ljubav i pozitivno mišljenje treba računati, i od koje treba u rješavanju poći u pravcu konačnog rješavanja problema u Hrvatskoj.

Pa evo priče, istinite priče koju su zabilježili psiholozi i koju rado spominju.

Bio jedan okorjeli kriminalac, višestruki hladnokrvni ubojica, strah i trepet nacionalnoj sigurnosti i građanima, a bio je neuhvatljiv. Došao mu je kraj, umirao je i na smrtnoj postelji htio je reći svoje zadnje riječi o svom životu. Bilo je za očekivati je da će reći „kajem se za svoje zločine...“ ali rekao je **„sve sam radio dobro, ali mi je žao što nisam stigao završiti sve što sam planirao kako bi ljude spasio i napravio im dobro koje sam stalno radio“**. Ovo izgleda čudno i neshvatljivo, ali sjetimo se razapinjanja Isusa na križ. Svi su mislili da dobro rade,, i Rimljani i Židovi pa i mnogi građani okupljeni oko križa trgajući njegove haljine psujući Isusa. Dakle, radi se o poznatom ljudskom fenomenu, a koji se sada očituje u Hrvatskoj i koji je potrebno riješiti. **Svi misle da vole Hrvatsku i da čine dobro.**

U ljudskoj je prirodi da i oni najgori misle kako rade dobro i čvrsto su uvjereni da svo zlo koje rade je u biti dobro i da su oni izbavitelji i anđeli dobrote. To je činjenica sa kojom uvijek treba računati, što znači da je potrebno naći obrasce rješenja koji će garantirati dobro, a ne zlo. Što to znači obraditi ću u narednom nastavku, trećem dijelu ovog članka.

U Hrvatskoj kao da ima još jedna podijeljenost koja izrasta iz ubijenog humanizma i empatije. Nerijetko sam se susretao sa komentarom kada sam obrazložio moj težak život u Jugoslaviji, a koji je glasio **„a tko ti je kriv kada se nisi znao prilagoditi“**. Kada se malo analizira taj izričaj pa se zanemari činjenica koliko u tome ima zaboravljenog humanizma i empatije moramo zaključiti da su u Jugoslaviji živjele 3 grupe stanovnika, **(1)privilegirani i oni koji su sve radili, pa i zla, kako bi se dodvorili režimu i osigurali sebi život bolji nego drugi, (2)nezamjetni i nikome zanimljivi koji su živjeli svoj „životić“ u teškoj sjeni svega i održavali se na razne načine pognute glave ne smetajući onima pod 1., (3) koji su na neki način bili uočeni od ovih prvih (1) pa su na razne načine stradavali ili su u najboljem slučaju bili građani drugog reda.** U svemu tome, danas kada se analizira i uspoređi život u državama iza „željezne zavjese“, država pod ruskom čizmom, izgleda kao da nama u Hrvatskoj nije bilo dovoljno teško kao ovima iza „zavjese“ pa smo, unatoč svega, dopustili zanemarivanje onog prvog ključnog koraka na kojem se gradi svaka nova država, **lustracija**. Ako znamo da graditi novu kuću sa lošim temeljima nije pametno, pitam sebe, a i vas, hoćemo li popravljati loše temelje Hrvatske ili nećemo?

Ako sad sve to znamo, odgovorimo na pitanje **kako početi rješavati probleme, kako postaviti bolje temelje našeg Doma, naše Hrvatske**, kojoj smo se nadali i koju smo izborili krvavo u Domovinskom ratu, pa idemo na zadnji, treći dio ove teme.

Izv. prof. dr. sc. Tihomir Luković

Zagreb, 21. veljače 2026.